

Interview met Katinka van Vuure

Naar aanleiding van de introductie van het DELF Scolaire en de start van LinQ, een driejarig proefproject ter versterking van het talenonderwijs Frans en Duits in het primair en voortgezet onderwijs, ging Noortje Jacobs-Hessing in gesprek met Katinka van Vuure, projectcoördinator bij het Europees Platform.

Noortje Jacobs-Hessing

Wat is juist nu het belang van DELF (*diplôme d'études en langue française*) Scolaire, wat is de rol van het Europees Platform en wat zijn de verwachtingen voor het onderwijs in het Frans?

'De diploma's DELF en DALF, respectievelijk voor het elementaire en gevorderde niveau, hebben al een lange traditie met name in het onderwijs Frans voor volwassenen, maar het interessante is dat het nu gaat om een grondig aangepaste en vernieuwde versie, speciaal ontwikkeld voor het voortgezet onderwijs, gericht op de belevingswereld van jongeren en geijkt op de niveaus van het Europees Referentiekader.

De examens zijn ontwikkeld door het Centre international d'études pédagogiques, dat direct werkt voor het Franse ministerie van Onderwijs, uitgever van de diploma's. Het is natuurlijk uitermate motiverend voor leerlingen die zich hiertoe uitgedaagd voelen, om ook een – internationaal erkend – officieel Frans certificaat te behalen. Het is mogelijk per niveau, dus voor A1, A2, B1, enz., maar wel voor de vier vaardigheden samen, examen voor het DELF Scolaire af te leggen.

Het Europees Platform is licentiehouders voor Nederland en daarmee verantwoordelijk voor de totale organisatie: afstemming met centrale examendata (worden vanuit Parijs bepaald), inschrijvingen, afname en correctie van de examens door daartoe getrainde en gekwalificeerde correctoren.

Wanneer een school zich aanmeldt, bepaalt de docent wanneer een of meer klassen op kunnen gaan voor een bepaald niveau van het examen DELF Scolaire. Ook leerlingen die niet doorgaan met Frans na de onderbouw, kunnen zo toch met een eerste certificaat hun onderwijs in het Frans afsluiten, terwijl anderen examen kunnen afleggen voor steeds een volgend niveau wanneer hun docent meent dat zij eraan toe zijn. Motiverend en uitdagend, voor alle betrokkenen!

Toevalligerwijs valt de introductie van het DELF Scolaire samen met de start in september jl. van het nieuwe proefproject LinQ, voor het onderwijs Frans natuurlijk heel stimulerend! Is er voor Duits ook een dergelijk internationaal erkend certificaat voor leerlingen?

'Die bestaan bij het Goethe Instituut en zijn beschikbaar voor het onderwijs Duits. De mogelijkheid om binnen het reguliere onderwijs een dergelijk internationaal erkend certificaat te behalen is natuurlijk aantrekkelijk voor leerlingen, maar ook voor ouders. Bovendien kan een school zich zo ook profileren!'

Het proefproject LinQ is net van start gegaan. Waarin verschilt dit van het bestaande programma versterkt talen onderwijs (vto)?

'Bij versterkt talenonderwijs gaat het om een lopend subsidieprogramma, meestal in de vorm van extra lessen. Het programma geldt nadrukkelijk ook voor andere talen, zoals bijvoorbeeld Spaans. Scholen kunnen voor een project vto overigens nog steeds aanvragen indienen [zie <www.europeesplatform.nl> en tevens het LTM themanummer van september 2004, NJ].

Na vele jaren van voorbereiding was het dan zover: begin juli 2005 ondertekenden Patrick Lamentini, *conseiller culturel* van de Franse Ambassade (rechts op de foto) en Henk Oonk, directeur van het Europees Platform voor het Nederlandse Onderwijs (links op de foto), in aanwezigheid van de Franse Ambassadeur Jean Michel Gaussoit (in het midden), de officiële overeenkomst waarmee in principe de weg voor leerlingen is geopend tot het in schoolverband behalen van het DELF (*diplôme d'études en langue française*) Scolaire.

Het proefproject LinQ is een driejarig project om het onderwijs in het Frans en Duits te stimuleren en te intensiveren, maar wel binnen de reguliere lestijd. In totaal gaat het om 40 scholen: 10 scholen voor Frans en 10 voor Duits in het voortgezet onderwijs, en ook eenzelfde aantal in het primair onderwijs! Een aantal scholen wil beide talen versterken.'

Wat is het specifieke van dit project, hoe is de belangstelling er voor en welke opbrengst wordt ervan verwacht? Misschien maar eerst even het voortgezet onderwijs...

'Het is de bedoeling om een voortrekkersgroep van scholen te creëren die ieder vanuit de eigen specifieke inbreng bijdraagt aan het ontwikkelen van een concept met een aantal gemeenschappelijke kenmerken: aandacht voor inhoudsgericht talenonderwijs, een aangepaste didactiek waarin activerende werkvormen functioneel worden toegepast en waarbij het principe *doeltaal=voertaal* tot het standaard handwerk van de docent gaat behoren. Tevens werken de leerlingen toe naar het afleggen van een officieel en internationaal erkend Frans of Duits examen. Docenten ondersteunen elkaar in netwerkbijeenkomsten waar ook ruimte is voor gerichte training en nascholing, verzorgd door andere het CPS en gecoördineerd en gefaciliteerd door het Europees Platform. De scholen krijgen gedurende de driejarige looptijd van het project € 10.000 subsidie per schooljaar. Er was verheugend veel belangstelling, helaas moesten ook scholen worden teleurgesteld. Wel is aan die scholen toegezegd dat zij op de hoogte worden gehouden door bijvoorbeeld nieuwsbrieven. De verwachting is dat het project voorbeelden oplevert voor extra lesmateriaal en beschrijvingen van innoverende aanpakken en initiatieven die in de praktijk voldoen en waarmee andere docenten ook aan de slag kunnen. Er ontstaat als het ware een totaalconcept voor een intensivering van het talenonderwijs Frans en Duits.'

Het Spaans kent soortgelijke examens als het DELF/DALF Scolaire. Zo biedt het Amsterdams Lyceum het *Trayecto Español* aan voor leerlingen van het vwo. Hiermee kunnen ze het diploma DELE superior (*Diploma de Estudios de la Lengua Española*) behalen. Dit schooljaar is men ook gestart met eenzelfde versterkt traject voor Italiaans, *Corso Italiano*. Voor het Engels worden door een aantal scholen in Nederland de *Cambridge Exams* afgenomen in het kader van versterkt talenonderwijs. De licentiehouders voor deze examens in de *British Council* in Nederland <www.britishcouncil.org/netherlands>.

Vorig jaar was het door de onderwijsminister al aangekondigd: ook op de basisschool kan er ruimte worden gemaakt voor Frans of Duits binnen het differentiële deel van het curriculum. Het LinQ project Frans of Duits in het primair onderwijs kiest voor een vroege start, vanaf groep 3 en een speelse aanpak. Dat lijkt me een boeiende uitdaging.

'Dat is het zeker! Het is eigenlijk een direct voortvloeiend van de afspraken gemaakt tussen de Europese staatschefs en regeringsleiders (Lissabon 2000, Barcelona 2002). Het intensiveren van het onderwijs in de 'buurtalen' en het stimuleren of initiëren van vroeg vreemdetalenonderwijs. Het zogenaamde ontmoetingstaalconcept heeft natuurlijk consequenties voor de aanpak: via bijvoorbeeld liedjes en spelletjes maar ook introductie van activiteiten en technieken bekend uit het concept van de *total physical response*. Een niet gering probleem dat zich natuurlijk aandient, is gelegen in het vinden van geschikte docenten. Sommige scholen zoals de Vrije Scholen hebben traditioneel al ervaring met het vroeg aanbieden van vreemde talen op een manier die jonge leerlingen aanspreekt en enthousiasmeert, maar wil het project aanslaan en navolging krijgen, dan zullen binnen de basisschool talenten moeten worden opgespoord, dan wel ontwikkeld.

Taalassistenten met een Frans- of Duitstalige achtergrond kunnen natuurlijk een prima rol vervullen, evenals *native speakers* bijvoorbeeld uit kringen rondom de school. Maar ook de reguliere groepsleerkracht zal het contact met het Frans cq. het Duits op een structurele manier regelmatig aan bod moeten laten komen, want het mag voor de leerlingen geen geïsoleerde ervaring zijn en bovendien moet het voortbestaan niet in gevaar komen bij het vertrek van een taalassistent.

Net als bij het voortgezet onderwijs wordt ook hier ondersteuning gegeven door netwerkbijeenkomsten en nascholing op maat en naar behoefte, mede door de Talenacademie in Maastricht.'

Met Katinka hoop ik dat de projecten zich succesvol zullen ontwikkelen en al is het voorlopig op bescheiden schaal, docenten Frans en Duits in hun onderwijsaanpak zullen inspireren met als resultaat meer enthousiaste en gemotiveerde leerlingen voor Frans en Duits en – niet onbelangrijk – een hoger studierendement! En vooral geen vermijdingsgedrag uit angst om fouten te maken, maar lef en plezier en zo gaandeweg meer succesbeleving bij het gebruiken van de vreemde taal in de praktijk: in het contact met buitenlanders – hier of elders – voor wie de voertaal Frans of Duits is! ■

Voor meer informatie over het project kunt u mailen naar <Frans-Duits@europeesplatform.nl>.